

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 242.

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ.

REGULAR NUMBER 242

РІК VII.

Ч 26

СЕРЕДА 30 ЧЕРВНЯ 1915.

WINNIPEG, MAN

JUNE 30 WEDNESDAY 1915.

No. 26. VOL. VII

Товариші-Члени У.С.Д.П. і Читачі Робочого Народу!

Ми члени двох відділів У.С.Д.П. в Lethbridge, Alta вібрали на нараду 27-го червня довідалися, що нашому партійному органу „Р. Н.“ приходить кінець, бо прихід за минулий тиждень був усього \$3: \$1 передплати, \$1 продаж книжок, \$1 на сплату довгу. Крива, а до того заколот спричинений Головацьким, Гнидою та Ніколаєвою зробили своє діло, і „Р. Н.“ став над урвищем погвбалі.

З того виходить, що наша славна У.С.Д.П. в Канаді не годна отримати свого власного органу.

Чи так? Чи дійсно вже прийшов час похорону „Робочого Народу“?

Невже прийшов день ганьби нашої, а година веселощів ворогам нашим?

Товариші Члени Партії і Ви Читачі „Робочого Народу“, не допустіть до того встигнути нашої Партії! Хоч як не гірко нам в теперішню хвилину сего світового лихоліття, але ж ще жиемо. Коли ж жиемо, то рободуємо кожний по пару центів і на наш „Р. Н.“, перетримаємо його через сю ляху годину! І в сей час загальною загвну крикним в усіх закутин Канади: „Хай жие „Робочий Народ“!“ По кводрога, по 50 ц. перетримаємо його до осени, а по живвах лекше йому стане.

Товариші на Скоді! ви тепер робите — помагайте!

Товариші фермери! Вам голод так не дошкулє — поміжіть тепер!

Усі пам'ятаймо, що добра слава Партії є дорожа від життя нашого! Стягнімося до остатнього, а втримаємо „Р. Н.“, бо він є прапором нашим!

До редакції „Р. Н.“ ми звертаємося і кажемо заштанувати „Р. Н.“ на один тиждень і дивитися, чи є щирі соціалісти межи нами? Коли є, то до тижня вони надішлють в усіх закутин Канади стільки фондів, що може рухатися далше „Р. Н.“ А коли не надішлють, то кажемо видавати „Р. Н.“ раз на місяць, а перетримається! А тоді за такий підупадок нашої Партії хай відповідать Гнида, Ніколаєва і всі інші свідомі і несвідомі ровобавачі нашого соціалістичного руху!

Тож виваємо Вас Товариші сповнити кожний свій обов'язок, аби „Р. Н.“ виходив далі що тижня без перерви.

Пред. Стефан Лазарук.

Врехні „Под'яремной Руси“

Вінніпегські москвофіли в своїх підлах доносах і брехнях зайшли так далеко, що хочуть явну і чесну роботу соціалістів, ставших в оборону безробітних, змішати зі своїм болотом. Успіхи, відяєсенні безробітним під проводом соц.-демократів, не дають спати редакторам „Русского Народу“. Пуставши брехню що безробітні, котрі хотіли перейти границю коло Емерсон, були вислані туди соціалістами, ситі редактори в „Под'яремной Руси“ не вірять голодним масам. Щоби покінчити в брехнях москвофілів, ми друкуємо лист Міністра Справедливости, надісланий председателю комітету безробітних т. Е. Володінови, коли він разом з депутатом, упоминав ся за свободу стративших надію батьків родин, котрі не розваживши добре як річ має ся, пішли без дозволу властей до Емерсону. З того листа видно, що правдиві приятелі робітників має е лише соціалісти, а не запроданці російського депота.

Winnipeg, May 28-th 1915.

E. Volodin, Esq.
711 Main St.
Winnipeg.

Dear Sir:

The Premier has asked me to write to you with reference to the matters in your visit to him yesterday.

As I understand it, you say that a considerable number of the men who were marching to the United States and

were taken in charge by the Military Authorities and interned at Brandon, are men who are quite able to work and to care for their families and that you think they should be liberated. This matter, of course is in the hands of the Dominion Authorities and is one with which we, as a Province, would not be justified in interfering; but there is one consideration which occurs to me and that is, that the men you refer to had abandoned their families and started away without living them any money or protection and if they were liberated, might, and probably would, pursue the same course again.

Perhaps you could arrange with the Military Authorities to have them released on probation, as it were, and have them report as do the aliens who are registered here in Winnipeg. Of course there is still the question of unemployment and until this is solved the men are probably better off in the Camp at Brandon, than they would be elsewhere and their families are no worse off. However, I would suggest, that you take the matter up with the Military Authorities and if we can be of any assistance in co-operating with them we shall be glad to do so.

Yours truly
A. V. Hudson
Attorney-General.

По українськи сей лист звучить:

Вінніпег, 28 го мая 1915.
Е. Володін
711 Мейн стр.
Вінніпег.

Поважаний Пане: —

Прем'єр просив мене написати Вам в справі Ваших переговорів підчас вчорашньої Вашої у него аудієнції.

Як я зрозумів, Ви сказали, що велике число людей, ішовилих до Злуч. Держав і задержаних Мілітарними Урядниками та відставлених до Брендону, є людьми опосібними до роботи і утримання своїх родин, і котрі по Вашій думці повинні бути увільнені. Така спра-

ва в дійсности залежить від Домініальних Урядників і ми як Провінція не маємо права о тім рішати; одно тільки, що я можу зауважити, що людяи за котрих Ви упоминали ся і котрі лишивши свої родини без грошей всяких средств і відійшли, можливо, що як би були увільнені, поступили би знов так само.

Могливо, що Ви порозумієтеся з Мілітарними Властями і їх увільнять за порукою і зареєструють як воїк противників в Вінніпегу. Без'услівно патане безробітні еще істнує і до того часу доки оно не розв'язане, можливо, що там людям ліпше бути в Брендоні, чим в другому місці і так само їх родинам. Як би оно не було, я раджу Вам віднести до Мілітарних Властей і з своєї сторони будуватись допомочи усім, що є тільки можливим.

Ваш з поважанем
А. В. Гудсон
Головний Прокуратор.

Ми віримо, що вороги соціалістів не посьміють очорнювати імя чесних людяи і мусять собі пригадати, що ми є горожани Канади і коли терпимо голод, то як чесні робітники і господарі сего краю, боремо ся! легально дорогою ві всіма перешкодами капіталістичного ладу. Ми, як робітники, будували і будемо Канаду і цілий світ, ми, як горожани, не допустимо всяким пришельцям, наганячам російської шпівнажі, розпоряджати ся нашим працюем. Нам потрібне світло, а не тьма.

В послідні дві хвили прийшло на довг „Р. Н.“ \$5.00 в Трейл Б.К. і \$26.50 в Ферні Б.К. Імена жертвовців в подамо в слідуючім числі.

Усі враз!

Усі враз!

На сплату довгу „Роб. Нар.“

BROUGHTON ISLAND B. C.
Т. і П. \$1.00.

СУДБУРИ, ОНТ.

По \$1.00 вложила: Л. Никорак і Л. Лайчук; по 25¢: М. Каванір, В. Янук, Я. Навіцький, Я. Волошук, М. Рахмістрок, М. Яловичий і О. Сагайдак; по 10¢ дали: М. Біровуб, М. Ростоцький, Я. Собалівський, В. Катеринич, А. Трішук, Я. Гуменюк, М. Шеромета, Й. Бруп, Юзюка Орнатовська, Юліянна Орнатовська, М. Лубоцька і М. Лучка. Разом \$4.95.

БЕЛВЮ, АЛТА.

Український соц.-дем. відділ \$5,25 (вся готівка яка було в касі); П. Винничук \$1.00; по 50¢: М. Костинюк, М. Никорак, П. Богоносюк, І. Стефанець, О. Даниш, Г. Бобешко і П. Рошко; В. Вудник 25¢. Разом \$10.00.

КЕМНАУ, МАН.

В. Давідовський \$2.00, О. Притуляк і Г. Нивістюк по \$1.00. Разом \$4.00.

ТРАНКОНА, МАН.

Й. Тустановський 50¢.

Від О. К. пров. Ман. і Саск.

Окружний Комітет провінції Манітоби і Саскачевану ввчав на своїм засіданні дня 27-го червня с. р. під наради справу уступлення т. Сміта з уряду секретаря О. К. і перевів слідуючу ухвалу:

Після розділу V. С. 3. б. Організаційного Статута і ухвали Конвенції провінцій Манітоби і Саскачевану з дня 2-го мая 1915 р., коли делегати Конвенції вибрали т. Володіна заступником секретаря О. К. пров. Ман. і Саск., покликаємо т. Володіна обняти уряд на місце уступившого секретаря і в як найкоротшій часі скликати засіданє О. К.

Ф. Сисак І. Хоронжий
предс. секр.

Заява Ред. Ком. „Роб. Нар.“

До предплатників і читачів „Роб. Нар.“ і членів Партії:

З огляду, що фінансів на видаване „Р. Н.“ тепер тільки не впливає щоби можна було покрити всі видатки, і щоби через дальше видаване „Р. Н.“ не запхати його в св'язі довги, Редакційний Комітет „Роб. Нар.“ ухвалєв заперезвати видавати „Р. Н.“ до того

часу, доки не вплине достаточо фонду на дальше його видаване. „Роб. Нар.“ буде друкуватись на дальше так, як собі читачі і члени партії будуть сего бажати.

Редакційний Комітет.

Вісти з війни. УПАДОК ЛЬВОВА.

Армія генерала Вем-Ермоля заявила дня 23. червня Львів, котрий находив ся в руках Росіян через десяти місяців. Декотрі депеші подають, що при занятю міста погонили Австро-Німці 60.000 Росіян і кількавіцять армат. Зі Львова доносять, що уступивши Росіяни знищили цілковито жєдєличий дворець і доколичні фабрики і резервуари нафти і ропи, самеж-ж місто вістало ся майже венарушеним. З приволи відобрания Львова відбули ся по цілій Австрії і Німеччині величаві маніфєстації.

Черга на Варшаву.

Загально сподівують ся, що по упадку Львова стріне такий самий лєос і Варшаву. Німці малі вже перетнаспортувати велику часть війск в Галичини до Польщі і в трох сторін бу-

дуть напирати на Варшаву: з півночи, заходу і полудня.

Німці заняли в послідних днях Дунайськ, місто, котре разом в Калем Німці хотіли ва всяку ціну взяти ще в початках своєї кампанії на заході.

Загально думають що утїкаючи Росіяни в Галичини, поставлять ще сильніший опір адовж ріки Буга і Серету. Там мали они вже приготовити ся до стримания напирającego неприятеля.

Серби і Черногорці продовжають свою кампанію в Альбанії. Послїдні телеграми доносять, що Черногорці заняли дня 29-го червня альбанське місто Скутари. Це місто було підчас балканської війни причиною непорозуміня між європейськими державами.

Австрійці заняли після донесень в 29-го червня, російське місто Томатів, що лежить коло галицької границі напроти Вєдця.

Піврічні Збори

Драмат. Кружка ім В. Винниченка відбууть ся в пятницу 2-го липня о год. 8-мій вечером на 109 Sutherland ave. Воїх члєвів просять ся прибути.

Н. Василюва
секретарка.

„ROBOTCHYJ NAROD“

The official of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada. THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA, published weekly by THE EXECUTIVE COMMITTEE OF THE U.S.D.P. OF CANADA Pritchard & McGregor, Winnipeg, Man. Subscription \$2.00 a year.

„Робочий Народ“ одинока соц. дем. часопис для цілої Америки; она одна дає те вчуже яке повинна мати кожда працююча класова - свідомо людина. Хочеш знати, як здобути кращий лад на світі, то читай все „Робочий Народ“.

„Робочий Народ“ коштує на рік два долари а адреса до него є:

„Robotchuj Narod“ Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg, Man.

Додаток до конституції.

Відносини до алкоголю.

Канадійська Соціал-Демократична Партія вважає алкоголь за трутину і вважає своїх членів до тверезості і боротьби з ним злом, що в великій мірі перешкоджає робітництву організуватися, а зводиться все людство до виродження. Соц. Дем. стоїть за повне скасування правного дорожого виробу транспорту і продажу алкоголічних трунків, як в цілій Канаді, так і в кожній з її провінцій зокрема. Уряд має дозволити вироб продажі і транспортувати алкоголь тільки в медичних та індустріальних цілях.

Рух проти шинків в Альберті.

Інтерес буржуазії.

Ось ще вчора канадійська буржуазія дивилась крізь пальці на опокуване робітництва алкоголічними трунками. Тоді були добрі часи, був бізнес, буржуазія потребувала робітничих рук. А щоб ті руки слухали її, а не своїх власних голів, то дозволяла шинکارам трудити робітничий розум алкоголем. Та почалась криза, потім

Комуністичний Маніфест.

б) Дрібно-буржуазний соціалізм.

Феодальна аристократія не була єдиною класою, повеленою буржуазією, — класою, умови існування якої в буржуазному суспільстві почали хиріти й умірати. Міщанство (Pfehlburgerthum) і селянство (Bauernstand) середніх віків були попередниками сучасної буржуазії, яка що раз то звивається в силу.

В тих краях, де розвинула ся сучасна цивілізація, складала ся нова дрібна буржуазія. Вона колибається між пролетаріатом і великою буржуазією і яко додаток до сучасного суспільства раз-раз вивикає взову. Але конкуренція раз-раз свихає членів її в ряди пролетаріату і вони бачать, що наближається як той час, коли в розвитку промислу вони зовсім зникнуть як самостійна частина сучасного суспільства і коли в торгівлі, в мануфактурі, хліборобстві замість них настануть доглядачі за робітниками і слуги.

Розуміється, що в таких краях, як Франція, де більша частина населення складаєть ся з селян (Bauernklasse), ті письменники, які вступались за пролетаріат проти буржуазії, критикуючи буржуазний режим, прикладали до його дрібно-буржуазну і дрібно-селянську мірку і боронови робітничу партію в поглядю дрібно-буржуазного. Оттак слав є дрібно-буржуазний соціалізм. Головою такої літератури є Сімондї не тільки для Франції, але й для Англії.

Цей соціалізм дуже дотепно розбірає

війна. Економічна руїна зависла над Канадою. Автори „Комуністичного Маніфесту“ кажуть, що підчас кризи уржуазія отартається в вратувати своє становище через відшукане нових ринків і досконаліше визискування старого. Та свого хатнього ринку на самперед. І от ті заходи воляких буржуазних товариств в західній Канаді що до завішення гандлю алкоголем ми внакше не годні пояснити, як пориваєм нашой буржуазії до направлення свого хатнього ринку. Там саскачеванський уряд повамикав шинки в своїй провінції, так манітобські ліберали пруть до того самого в Манітобі, так і „Альбертійське товариство тверезості і моральні реформи“ поступає після того, як диктує сучасний інтерес буржуазії. Вої верстви буржуазії придивились, що 250 властителей готелів і пропанаций в Альберті видурюють у альбертійських робітників величезну суму гроша. Робітник пропиваючи свій зарібок тим самим не дає на собі заробити иншим верствам буржуазії; паніяца не купує у браня, не купує черевників ні собі ні своїх фамілії, ні меблів до хати, ні доброї їди, не дає про власну хату, а молодик піяк не годен спрмочити на женичку. Усі верстви буржуазії, як штормики, фабриканти, а також попи, професори і инші бачуть, що їхні „коштумери“ дістають ся в зуби шинкарям — готельникам. Інтереси буржуазії розділились. В верстві готельників, рещта буржуазії побачила свого „лютого ворога“, і гасло боротьби в алкоголем прокотилось по рядах буржуї. Вони обрахували, що ті мільони доларів, які тепер топлять ся в кишеньках жміжки готельників, позаостаються гандлю алкоголем, дістають ся їм до рук і вони зможуть обернути ті гроші на піднесенє фабричного та торговельного руху в Альберті. Скавано — зроблено. Буржуазія не знає сантиментів: шинкарів виклято, і тепер тільки ходять о благословенство провінції, аби відібрати в них право на їхній убийничий бізнес. Буржуазія звикла прикривати свої економічні інтереса машкарею ідейности, людскости та загального інтересу. Проповідники моралі звернулись до фермерів Альберті, оособливо до їхніх жінок, з покличком повалити „бари“. 22 тисячі фермерських підписів було зібрано, і уряд мусів поставити справу під референдум провінції, нева-

жаччи на то, що сам прем'єр Сифтон перший гандляр алкоголем. Канадійська інтелігенція, котра не може похрапатись пародоложбством, вияла провід в сім русї вратована фермерських і робітничих кашенята здорожєля від піятники та шинкарів.

Інтерес робітництва.

Тепер же ми соціал-демократи, як передова частина робітничой класи, і проводим і оборонім яке становище маємо займати в сім протиакологічним руху? Вебель сказав: „Ми за всі ті реформи, котрі провадять до вишого розвитку капіталізму“. Роздивімось яку користь, а яку шкоду може дати робітництву Альберті „Трунковий акт“ колиб лісно на 21-го диння альбертійськїх горожани приймили його більшістю голосів? Економічно робітництво від того акту тільки може поіоакти. Хоч невеличка жмінка бартердерів та робітників при тім бізнесі втратить роботу, за те увільнений від готельників капітал, розвійшовшись по кишеньках більшої частини буржуазії, опричинить те, що буржуазія зможе розпочати більше робіт і ужити кількадесят тисяч безробітних до роботи. Замість того щоб пропустити свій заробок через гергачку, робітництво за ті гроші зможе вратитись ліпше їсти, ліпше жити і більше видати гроша на свою організацію та освіту. Коли є робота то робітників не виженеш в бари, не відженеш від „кеків“. Коли шинки будуть повамикати навика, робітництво виграє самим найвищею до читана та великою скількістю позаписують ся до соціалістичних відділів. Знову для нас важним є гігієнічний та моральний бік заборони гандлю алкоголем. І весь ученій світ признає, що алкоголь є трутину в цілковитое людство не потрібна, як опій та тютюн. Асоціалістичні трунки ослаблюють людське тіло і роблять його невадим до опору перед великими торабами. Про шкідливість алкоголю в моральнім напрямку нема що багато розписуватись. Кілька наших робітників втратило свою честь і там трафляла на дорогу проституції, як не вчинили споєна звідниками! Кількіх свиті і дві робить алкоголь? Скількіх робітничих родин втратило щастє через піяткутата. А політика? Чи моглаб підпокувати виборців, колиб алкоголь був у продажу

тільки як звичайне медичне віле, а не загальний трунок?

Ми соціалісти премо до вбудовани нового людства вільного від поділу на класи, демократичного, розумного, щасливого. І неважє ми дозволимо, щоб у нашій соціалістичній хатї залились піятюк! Ні, єя гадина, алкоголь, має згинути ще в буржуазнім світі. А четверте покоління наше має брідитись тою трутиною, як ми брідимось арпенником.

І оглянувши в усіх боків заходи альбертійського фермерства і буржуазії що до завішення торголі алкоголічними трунками — ми, соціал-демократи, кажемо, що інтерес робітничой класи лежить теж в тім, щоб на 21-го листопада шинки і пропанация в Альберті були замкнені навика віків!

Канадійська Соціалістична партія за... готельниками!

В той час коли усі верстви буржуазії фермерства і робітництва в Альберті беруть ся за патики, щоб забити там гадоку алкоголь, — в оборону шинкарів виступає... Socialist Party of Canada! І виступає „ідейно“, виступає ніби в оборонї соціалістичних принципів! Ми знаємо вже від давна, що ті пів-анархисти з S. P. of C. виступають проти „реформ“, нерозважаючи чи добре, чи віле дасть та чи инша реформа.

„Хай стане пекло на світі, хай капіталізм допровадить робітничу класу до повної погябелі, хай так припече нарід, щоб той повстав і в завершї революції зробив кінець капіталізмови!“ Отсе „вірую“ S. P. of C. Ми ж соціал-демократи, розуміючи розвиток суспільства, беремо участь в житю кожного дня, не чекаєм революції, як Жиди Месїї, але стараємось пхати людство до неї. І от в той час, як буржуазія валяє участь у війні, як тисячі робітників арештовують лиш тому, що вони мали нещастє родитись в Австрії, коли 2,000,000 робітників в Канаді без роботи, коли край обтяжений довгам, а вітча сліди нові татарі податковцям, — то члени S. P. of C. святє собі тихо, то їх не обходять, вони „чекають“. А чомуж так збурились ці „революціонери“ в Альберті, коли нарід хотів скакувати торгволю алко-

голем? Слухайте: аж ли „якогось слїпста“ і воять його ського провінціонала С., і він вадить протгадуючи в своїй сядьокатьськї гачки в тольнякї! Яка чудоти і шинкарі“!

Соціал-демократи взяли голо...

Німечка і австрія мають в своїй до боротьби в алкогольськї Соціал-Дем була точок в справі в своїй програм, як мерекїй програм. Ми ученик демократї і намішукати нових степєбрукуванням К. МарМи вороги алкогольр и ш у а т и в п Котрайсь в наш скворпє поставити Social Democratic P точок дотичних на голу і торгволі ним А поки сих, нема, — в справі готийським „трункою“ ти після власного міня інтересі робі

Само...

Робітництво неньої, н' вищої освісам о о с в і т а тєсь до читана ромає читати і в якіхпросвітяти. Чи вчи в напрямку загосціал-демократї в іракоь до загальнмий час не спираєуки, котра даєтьрлок хліба. В сїй ствагальну освіту. Вручи на ув

Суспіль...

Нєже то може носив тому, хто його праці? Зараді: от годє пан і брє підгодє веє і тепєр сидьтє на воли коштували ма тїлькє, за стारога тїлькє — на а вишїшю, що чїсний грїш, і чан бо инакше не кає дуже брудний, же се недоплаче, що днєвали і носвє здоровє ли не належить ся вїн тим орудує, хтєсь. Пан поракїби тримав яко порахував собі. кий, що нема зачистий рабунок дібно дє ся і по за той рабунок, тисячі, не діста рещтє бо законотам рабувати окривдежним щє біжняка: „Таже н о згоди ся — хоч то непра робота гіршій Але як вигастє на собі т

кой літературою не перейшли і до Німеччини і французькїх житєвї відносини. Французька література до німецьких відносин не мала ніякої практичної ваги і набувала часто літературного характеру. Воєа мимо кїтї стала неопотрібним роміркуванням над адїюнеєм людських мрій. Так напримоєна першої французької революції мали вагу для німецьких філософів 18 столїття наш як вимоги „практичного розуму“ ввагал; а виява волї революційної французької буржуазії означала єа і зіву думку закону чистой волї, такої волї, якою вона повинна бути, спражньої людської волї.

Праця німецьких письменників була в тім, щоб погодити нові французькі ідеї в своєю староеу філософськєю совїстю, або кращє сказати, в тім, щоб перейняти французькі ідеї, стоючи на своїому філософськєму ґрунті.

Цє перейманє відбуло ся таким самим опособом, яким ввагалі переймаєть ся чужу мову, себ-то через переклад.

Відомо, що чєнци, переписуючи манускрипти, в яких були списанї класичні вчинки старих поганських часів, додавали од себе нєсвітніциї про католицьких святих. Німецькі письменники в свїтоькєю французькєю літературою зробили напакї. Вони виисували своє філософськє безглуздє по за французькими оригіналами. Напр., під заголовкє французької критики гротєвїх відносин вони писали про „відчуране від людської істоти“, під заголовкєю французької критики буржуазной держави вони писали про „внесєне панування абстрактноє загальноє і т.п. французькі виклади вони охрестили за „Філософїю діла“, за „Справжній соціалізм“, „Філософськє обґрунтуванє соціалізму“ і т.п.

Оттак французькє соціалістично-кому-

ністичну літературу було цілком вивалашано. І через те, що в руках Німця вона перестала одсвічувати боротьбу одєї класи проти другої, то Німець був перекоаний, що він переймї французькє однобїчність,“ що він вступаєть ся за потребу правди, а не за правдивї потреби, за інтереси людськой істоти, а не за інтереси пролетаріату, за інтереси людини ввагалі, — людяни, цє не належить навїть до дійсности, а до небєсних туманів філософськєю фантазїї.

Цей німецький соціалїзм, що так поважно і щиро брав ся до своїх мизєрних школярських вправ, і що так по ярмарковому вигукивав про себе, втерьав, проте, своєю педантичнєю невизнїєстє.

Боротьба німецької, а надо пруської буржуазїї проти феодалів і абсолютого королїства, одним словом, ліберальний рух — став поважнійший.

„Справжній“ соціалїзм мав таким чїном бажану нагоду вистєвати проти політчного руху соціалістичні вимоги, мав нагоду посылати традиційнї прокльони лібералїзмовї, представничькєму правліню, буржуазній волї дружє, буржуазному праву, буржуазній волї і рівности, гїн мав нагоду проповїдувати народнім масам, що вони в цїм буржуазнім руху вічого не здобудуть, а навпаки усє догублять. Німецький соціалїзм до реві забув, що французька критика, — невадим відомоюною він був, — мала на думцї сучасне буржуазне суспільство в відповідним до його матеріальними умовами істнування відповідноую політчною конституцією, тоб-то як раз ті обєтавилї, про здобутє яких в Німеччинї тїлькє була мова.

(Далє буде.)

го тем? Слухайте: аж в Каліфорнії спровадили „якогось сліпого...“ „соціаліста“ і воять його від імені альбертійського провінціального комітету S. P. of C., і він валиць протитрункової акт, вигадуючи в своїй саліній голові великі адвокатські гачки в обороні шинкарів-готельників! Яна чудова співак: „соціалісти і шинкари“!

Соціал-демократія має взяти голос в справі алкоголю.

Німецька і австрійська соціал-демократія мають в своїй платформі точки, що до боротьби з алкоголем. Але наша Канадська Соціал-Демократична Партія забула точок в справі алкоголю поставити в своїй програмі, як забула порушити і фармерський програм. Та час жадає від нас голосу. Ми ученики старозразової соціал-демократії і нам не треба як S. P. of C. шукати нових стежок, ми йдем гостинцем брукованим К. Марксом і його учениками. Ми вороги алкоголю і не нам товаришувати з шинкарями!

Котрийсь з наших відділів має як найскорше поставити під референдум цілю Social Democratic Party of Canada в справі точок дотичних наших відносно до алкоголю і торгівлі ним.

А поки сих обов'язуючих нас точок нема, — в справі голосованих над альбертійським „трунковим актом“ масмо рішати після власного розуму і нашого розуміння інтересів робітничої класи.

Самоосвіта.

Робітництво не може дістати ні середньої, ні вищої освіти, — йому лишається самоосвіта. Та перед тим як братись до читання робітник має знати що він має читати і в яким напрямку він хоче себе просвітити. Чи в напрямку якого фаху, чи в напрямку загальної освіти? Для нас соціалдемократів треба, щоб робітництво бралося до загальної освіти, але в той самий час не спираємо його і від фахової науки, котра дасть робітникам кращий наладок хліба. В сій статі ми маємо на думці загальну освіту.

Беручи на увагу, що наш український

робітник дістає у старім краю тільки тільки школу, — ми мусимо свої поради давати, завжди памятаючи на то.

Що читати? Перше ніж відповідати на це питане, мусимо зазначити бажаним самоосвітучатись, що в українській мові дуже мало наукових книжок. Тому, коли вони не знайдуть потрібних їм книжок в рідній мові, най старайтесь прочитати їх в польській, московській, німецькій або англійській. Хто яку мову знає. З другого боку вони мусять натискати на книгарні, щоб вони старались надрукувати потрібні книжки в нашій мові. Також хай кожний самоосвітник памятає, що протягом одного місяця, ба року він освіченою людиною не стане. Самоосвіту треба розвіляти на декілька років, найменше на штири. Але й потім треба вчитись ціле життя.

Від самоосвітника вимагається ся, щоб він перечитав такі книги, котрі дали йому можливість виробити знаня, загальний погляд на життя, на оточуючий його світ і на все, що на тім і в тім світі діється. Ось подаємо праблизьку таблицю наук на 4 роки.

ПЕРШИЙ РІК.

Географія, ботаніка, зоологія, стара історія, астрономія, хемія, фізика, українська література.

ДРУГИЙ РІК.

Анатомія, палеонтологія, ембріологія, геологія, середня історія, геометрія ч. I, алгебра ч. I, українська література.

ТРЕТИЙ РІК.

Геометрія ч. II, алгебра ч. II, нова історія, світова література, історія України і антропология.

ЧЕТВЕРТИЙ РІК.

Історія філософії, політична економія, утопійний соціалізм, історія французької революції, науковий соціалізм, Маркс і його ученики до наших часів.

Се лиш праблизька таблиця. Коли більше товаришів зголосилося за порядком читати і подали які вони знають окрім рідної і що вже читали, то редакція „Р. Н.“ дала б їм докладний опис книжок на кожний рік.

І тепер намі товариші читають, але не систематично, що під руки трафить ся. А

багато часу тратьте ся на читане не потрібних книжок: сонники, молитвенника, байки, житє святих і инше сьміте.

Систематичне читане рік за роком виробляє в голові читача систематичне критичне думане.

Освічена людина стає спокійною, роз-

До всего членства У. С. Д. П. в Канаді.

Товариші Робітники!

Коли пригланемо ся до роботи в нашій партії, то мусимо признати, що тепер роблять ся заходи, щоби заставити рух в нашій У. С. Д. П. Се факт.

Коли найбільше треба просвітити наш пролетаріат, коли найбільше треба нам розвинути нашу літературу, бо знаємо, що у Європі вельо знищено, і коли найбільше маємо нагоду в'єднати ся, щоб разом по сій кровавій заперуєї статі до борби в капіталом, то в той сам час декотрі одиниці, котрі уважають себе за освідоміших, як на сході так і на заході почали нападати оден на другого, почали оден другого по чужих нашій організації часописях описувати, як також незважаючи на нашу конституцію, роблять що їм приде на ум.

Товариші! Чи ж таким робом думають ся люди зміцнити нашу раду? Чи ж в такий спосіб пробують они наш меньше свідомий пролетаріат просвітити? Шож се значить, що оден другому роблять наперекір а ми тільки легкодушно на то всьо дивим ся і даємо нашій організації підупадати? До сих розбів причиню-

ють ся такі люди, котрі ніколи не були у радах нашої У. С. Д. П. Іх листи вже поросила тов. Гинда по всіх закутках Канади, і се може відбитися не дуже корисно на нашій партії. Я сам маю поверх 10 лєт від особи під іменем М. Николаєва. Є також і копії у мене листів Крагових, однак нічого такого страшного нема там, що аж потрібно було би розсилати по цілій Канаді. Коли перечитаете і добре розберете лист т. Крата до Николаєвої, то побачите що нема там нічого правдою. Треба вельо добре розбирати і аж потім сказати чи правда чи ні. Не будь нікого тут обороняти, бо виджу вже від 8-ох лїт, що були люди ширі і рибали чимало для добра нашої партії, але тільки через такі роздори, які тепер між собою провадять декотрі одиниці, мусили всього відлучити ся і тепер нічим більше не интересують ся, як лише консервативною або ліберальною псалткою.

І чи будемо довго так це праглядати ся тїх вєх дурійців? Чи будемо в заложеними руками ждати кінця вельому тому, що через 8 лїт прирбали? Товариші! Гукнім вєй разом від океану до океану, що досять вєх роздорів в нашій партії. Ми хочемо просвітити а не сварки між собою. Ми хочемо щоб не якісь амбітники в своїм „я“ розпоряджали нашою організацією, але щоб ми вєй провадили роботу за сьмід. Подаймо собі дружню руку і перестережیم вєй тих, що розпочали сї сварки! Хай они раз озвучиміють, що не они є партія, але ми вєй!

Недосить в нас на заході сєй боротьби в шовіністами канадійськими, котрі сьтканими невинних робітників замикають по ріжних кємпах, але тут ще треба боротись таки з своїми власними амбітниками, котрі, як би мали змогу, то могли би до провадити всьо до руїни.

Тож ще раз кличу до вєс товариші! Спінім тї вєй роздори і значім вгїдну просвітну роботу в нашій партії! Запротєстуймо вєх раз вєй проти тєх вєх плюгавств які почали кєйтись у нашій партії, і коли вже раз будемо по братерськи провадити нашу роботу, тоді по вїйній зможем будь чим і нашим товаришам у Європі допомогти.

При вєкій нагоді стараймо ся нашу прєсу добре розвинути, а зробимо се тоді, коли зробим кєнець сїй деморалізації, яка недавно зачалось у нашій партії.

Ваш в боротьбі за лїпші права,
Д. Мойсюк.

П. Крат.

Недосить в нас на заході сєй боротьби в шовіністами канадійськими, котрі сьтканими невинних робітників замикають по ріжних кємпах, але тут ще треба боротись таки з своїми власними амбітниками, котрі, як би мали змогу, то могли би до провадити всьо до руїни.

Тож ще раз кличу до вєс товариші! Спінім тї вєй роздори і значім вгїдну просвітну роботу в нашій партії! Запротєстуймо вєх раз вєй проти тєх вєх плюгавств які почали кєйтись у нашій партії, і коли вже раз будемо по братерськи провадити нашу роботу, тоді по вїйній зможем будь чим і нашим товаришам у Європі допомогти.

При вєкій нагоді стараймо ся нашу прєсу добре розвинути, а зробимо се тоді, коли зробим кєнець сїй деморалізації, яка недавно зачалось у нашій партії.

Ваш в боротьбі за лїпші права,
Д. Мойсюк.

Читайте „Р. Н.“

Суспільні класи.

(Проложене.)

Якже то може бути, аби капітал приносив тому, хто його посідає, прихід без його праці? Зараз побачите то на прикладі: от годле пан волів братого, а як їх добре підгодує все до Відня, там продасть і тепер сидить над рахунком в канцелярії; воли котували его тільки а тільки, солома тільки, за стайні рахує собі тільки, до рога тільки — найменший кошт врахував, а вийшло, що чистого виску лишив ся краєвий грїп, і пан знов каже годувати волів, бо инакше не кавав би. Той „чистий“ виску а дуже брудний, бо відки він ввєз ся? Та же се недоплатена платня тїх формалів, що днювали і ночували в стайнях, що там свое здоровле лишили. Ну, а панови нічого не належить ся за его „голову“ за те, що він тим орудує, що рахунки веде? запитає хтось. Пан порахував собі те окремо, так якби тримав якого директора, і то добре порахував собі. „Чистий“ виску, то вже такий, що нема за що его рахувати, то вже чистий рабунок на бідних робітниках. Подібно дє ся і по містах, по фабриках. Але за той рабунок, аби він вносив і великий „тягнї“ — „духовна“ то є вєї ті пантисичі, не дістане капіталіст ані години а решту бо закон (право) дозволяє капіталістам рабувати бідних. Суд скавав би покривджемим що заскаржили би такого рабівника: „Таже ви у него лобров і лєпно вгодили ся за таку маленьку плату“ — хоч то неправда, бо їх присилував до роботи гірший від бєж голод.

Але як ви гадаєте, що годуете і двигаєте на собі тільки оден гатунок гаала-

сів, то ва же не придивили ся добре світові. От живе собі граф, барон або яка инша мара, що має звої добра. Він сидить собі в місті і бере ренту (гроші за аренду) від свого посесора. Посесор мусить так ідєдувати, щоби тому дармождови, що наймив йому звої добра, оплатити велику суму за наймі і ще до того собі щось зложати, бо він прецінь за дурно не буде клопотати ся тим. А з кого тут потягнути? На вєжу не мож, бо вєже вєзуть і з инних країв, з худоби „капне щось“, але такі найбільше відрає ся з робітників, а хлопца, котрого пани від віків називають „бидлом“ (худобною). Так то ви двигаєте на собі посесорів, а на тїх ресесорах ще й панів — і тому так вам тяжко. А придивіть но ся лїпше, то вєрите, кїлько то ще инших гаалапєсів і комарів і пєвєк присєало ся і осуть, єй, того осуть.

То той „порядок“, що оден на другім їдєть і сєє його, але вєїх двигає і годує робучий нарід, називає ся капіталізм? Так.

Коли капіталізм, то є теперішній порядок на свєті, прирівнаємо до великого вєзє, яким богатий купець їде зі службою на ярмарок, то купцем тим буде буржуазія, службою так звана „інтелігенція“ (фірманом — свєтєска як урядники і судї, а вєжкоякучом, що крім того погукує на конїний „тягнї“ — „духовна“ то є вєї ті пантисичі і підпанки, що капіталів не мають, але і не працюють тяжко, а кїзьми — пролетаріят, то є незасібний робучий нарід. Той нарід їде вєже довго тай конї дуже помучені; а богатир все гукєє, аби скорше їзати. Чєрез котрий край він переїзєть, там бідний нарід збїгає ся і за сїчку стає тяглом того вєзє; а богатир що ним їде, дає своїм коням лїпше тільки їсти, щоби в голоду не поганули. Як котрий в надсильній праці впа-

де трупом, мигом є новий на його місєце, це й просєють ся. Віз тяжкий-прєтяжкий божелєний, а богатир грубїй як бочка і коло нього стоїть великий міх золотих дукєтєв і барила вина. З тягаром треба дєнь і ніч бічє, а хто раз до нього запрєг ся, той уже не відїде від нього, хєба без руки, без ноги або без душі — вєїх товєтїй богатир залязєть на смєрть.

У наш край той страшний віз ще не цїлий в'їзав, тільки його передєа часть, дє сїдять лєжєкайчєк і фірман, що гукєють і бють конї. Скрїєз по краю цєйно звєзєть малєми вієками матерїал, аби мостили широкі дороги для богатєра-людєда. Але ширєї тих малєх вієків так вієли ся в грудь тягучого людє, що він уже волів би тягнути той великий вєлїний віз; так йому дали ся в знєкї ті малє панки, що товчуть ся по нїм своїми малєми вієками.

А по чїм буде цїзнати, що той богатир сам вїзєв у наш край? — По чорних фабричних комах, що ростуть за ним, як гриби по дощи.

А чи не можна би взрєдувати того людєда в вєзє і посєдєти там кого з тих, що тягнєть віз і знають бїду? Такий позволив би відїхнути тяглу, нагодував би конї і їзав би по людєска. — Можна! є на те спосіб. Називає ся він о р г а н і з а ц і я.

Гов! А чи той, котроє би висєдєкло ся на віз, не буде потому гірший від старорого? — Наперєд його не посєдєть ся там на вікї, тільки на короткїй час, аби порядкував; його дїти і свєояки мають бути межє тяглом, то він, як би навіть хотїв гнєти, то не буде. Потому: як минє его час, посєдєть ся инших а як би котрий не хотїв сам злїзєти, то его зєдєть ся так „дєлєкатно“, що дєсятєму буде закауєвати нарід як равначуть ся взрєдувати, то вже — буде вєвір.

А тепер той спосіб!

Організація.

Слово се — найважнїше в уєїх, які ви чули. Шож воно значить і чому воно таке незрозумїле? — Незрозумїле воно тому, бо не наше а грецьке. По грецьки значить „органон“ тільки, що по нашому „вєрєд“, „інструмент“. Струментї є вєїлякі, є такі, що ними можна грати, або сьпівати (орган, скрипка, горло); є такі, що ними можна дїзнєти ся (око); є такі, що ними можна робити (рука), або думати (мозок). Тїло, котре має бїльше струменів, або органів, є л о ж е н и х так, що ними можна робити, що треба називає ся: організм. Отже організм є: людина, згїрина, птах, пчєла, муравель, але і дєрево, бо вона має дєсте, орган, котрим дїхає, корїне, орган, котрим кормить ся, тягне соки в вєзмї. Камїнь, або порох організм не є, а чому, то кожний сам розумїє.

Але є два роди, два гатунок організмів. Зараз побачите то на прикладі. Їде чоловік полєм, а тут хтєсь з рова лупї його буком по голові. Перше, що в нїм рушєть, будє: чи втїкати, чи віддєти? Коли змїркує, що за сила стоїть проти нього, чи така, що він її вєможє, чи така, що з нею не дасть собі радї — то або берє ся віддєвати, або дає ногам знєти. Чому так? Бо чоловік має такий струмент, такий орган, що називає ся розум, і той єму каже: сєго навчїш, як то бє ся, або біжи, бо лїпше дїстєти раз, нїж дєсєть.

А тут маєте другий приклад: В часі вїйни (або маєвєрїя, що подібнї до вїйни) їде полєм віддїл вєїєска. Нарєз з боку неприятель пук-цук. Повторєє ся то само, що з нападєним чоловіком.

(Далї будє.)

Що то є Есперанто?

Есперанто є се міжнародна, штучно уложена мова, котра істає побіч матерної мови кожного народу і служить для взаємного порозуміння цілій людскости.

Скорим поступом розвиває ся повігний світовий рух. Все більше і більше обмінюють ся народи між собою духовними творами і промисловими виробами. В нинішніх часах коли при помочи комунікації всі народи зближують ся для різних цілей, недостача спільної міжнародної мови даєть ся найбільше відчувати. Зрозуміли се добре культурні народи всіх частин світа, коли так дуже заняли ся розширенням Есперанта.

Щоби в приближеню представити собі розгалужене сеї міжнародної мови, дозвольте зазначити, що по всіх більших містах всіх країв, істнує кілька тисяч товариств і клубів, котрі уряджують курси сеї мови окликують в'їди [конгреси] і порозумівають ся між собою по есперантськи. Есперанто має також багату літературу обнимаючи оригінальні твори і всіх галузей людської творчости, а також численні переклади таких світових письменників і поетів як: Гомер, Віргілій, Шекспір, Лайбніц, Гете, Шіллер, Пушкін, Гоголь, Тургенев, Тургенев, Словацький, Шевченко, Масарик і другі. У всіх частях світа виходять численні есперантські газети, а для самих початкуючих в сій мові виходить 150 газет. 52 народности послугують ся Есперантом. В Англії, Франції і Німеччині є ся мова обовязковим предметом в середніх школах а навіть в народних. Словом, всі краї і народи як Європа так і Америка поширили ідею інтернаціональної мови і Есперанто іде могутим кроком вперед та в своїм триумфальнім поході опановує світ.

Ми Українці маємо також людей, котрі щиро займають ся шаренем Есперанта, однак на жаль ми займаємо друге місце по інших народах. Ми занаті послідніми роками над піднесенем себе як на полі економічнім так і суспільно-політичнім і не мали часу звернути уваги на той великий культурний добуток людства. Друга наша біда в тім, що в нашій народі істнує ще хронічна апатія і ми маємо багато філістрів, котрі помянутого мають природний дар до науки. Також європейська війна убиває до решти початки нашого розвою.

Ми ж робітники не звужаймо на перешкоди, але ставаймо в ряди С. Д. Партії і рівночасно учім ся есперантської мови а тим приокеримо прайді соціалістичного ладу і причинимо ся до здійсненя космополітизму. В нинішніх часах новітнє жите вимагає від кожного робітника знаня міжнародної мови. Отже хто бажає здійсненя ідеї братер-

ства всіх народів; хто бажає поборувати шовінізм, який так страшно нищить народний організм — той повинен все і всюди ширити рівну спільну для всіх міжнародну мову Есперанто.

О користі ві знаня сеї мови не потребує говорити, а тільки додам, що она є дуже легонька до науки і найменше грамотний чоловік може скоро і без труду єї навчати ся.

По інформації звертати ся до підписаного.

Микола Кувшнір
389 Alexandra St.
Sault Ste Marie, Ont.

ЛИСТ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

В. Мігасюк з Вінніпегу отримав від своєї сестри зі старого краю лист, в котрому задала браку місця містимо тільки уривки. Ова писала була також давніше лист до В. Мігасюка, в котрім доносила, що Москалі спалили в Сокалі одного чоловіка а до другого стягли голову. На запитанє брата через що они їм се зробили, она в сій листі дає відповідь. Включивши писанє більш родинного характеру лист звучить так:

Скаль, 15 мая 1915.
Дорогий Брате!

... Я тепер маю велику грізоту, бо в нас нема тепер жадної роботи і Гривко поїхав в Шалером під Львів до будови бараків та нема про них жадної чутка, хоч вже чотири неділі минуло як вийшли в лому.

... Тепер в нас без нашпорта не можна нігде виїхати в дорогу...

... Росія тільки садить війська, що ми не маємо сподію. Стоять Москалі по цілім Сокалі і по селах. В одного Неспаля (власт. цегольні, зам. ред.) коло нас є їх около 500, а що по других місцях! В кожній хаті і в кожній стодолі они є. Ти не маєш понятя що мутуємо.

Хочеш знати за що кинули Москалі Федька Полохала в огонь. Кинули за те, що він сварив ся з ними, що они роблять людям збитки. А хлопець Лобаєвому стягли голову за те, що він перебранний утікав і ояв думали що то австрійський солдат.

У нас померло тепер багато молодих людей. Умерли: Іван Гринюк, Стах Чубрій, Василь Іванець і Кутас Тимко.

Чудово вістку за нашого брата. На великдень приїхав оден чоловік в пліну в Перемішля. Росія забрала ті всі люди що були в Перемішля; такі бідні що най Бог боронить. Они ішли чечес Сокаль і той сокальський що прийшов то казав, що лежав в нашім братом в шпиталі слабій. Ноги йому дуже кашляв і нікто їх там не доглядав. Офіцери всі поутівали в Перемішля і все зіставили без нікого. Говорили також ті жовніри, що ті коні котрих перше

били, потім їх викопували, варили і їли, а оден кіт каштував 12 коров, як хто мав гроші купити. Жовніри ті так були понухав а голоду, що страшно було на них дивити ся.

Косеня Мігасюк.

ДОПИСИ.

Віче в Міннеаполіс.

Заходом кількох свідоміших робітників відбуло ся в Міннеаполіс дня 20. червня віче, на котре прибув тов. Гр. Ткачук, організатор У.С.Д.П. з Канади.

В устроюванню віча не обійшло ся також і без перешкод, які звичайно случают ся зі сторони людей, котрим не дуже радий рух робітничий. Іменно проповідник слова (не) правди враз ві своїми прихвостнями намовляв перед вічем людий, щоби ті стерелись, перед соціалістами, та не ішла на віче. Підлі однак наклали та страхи не відвернули людий від віча, а противно еще більше цікавих нагнали, так, що гала наповнилась по береги.

Віче отворив один з місцевих робітників тов. Гр. Федушко, котрого зібрані вибрали рівночасно за председателя. Тов. Федушко в своїм вступнім слові вказав зібраним як козачим е таке віче для робітників, та яке варгіоть має для нас робота, котрої піддав ся тов. Гр. Ткачук. По тім уривав слово тов. Ткачукова.

Тов. Ткачук в своїй 3-годинній промові роз'яснив зібраним теперішній несправедливий лад, як те все поступенно повставало, та як можна се все знищити. Згадав також про причину теперішньої війни, в чім інтереси она ведеє, та які користі має з сего пролетарят. Не поминув також справи „Самостійної України“, де вказав, що визвилєї задержити не від Гогенцоллернів, Габсбургів та Романових, а від самих таки робітників, бо ті творять націю, тому повинні подбати про вісьне істнуванє тоїж. А буде се тільки тоді, коли робітництво з'організуєть ся в ряди Соц. Пар. і пізнає хто є його ворогом, а прогнатьши того, збуде самостійність України в повнім того слова значіню. За промову т. Ткачука зібрані надгородили його оплесками. На закінченє сказав тов. Ткачук в який спосіб бореть ся з'організоване робітництво в світі, та завізав зібраних щоби они з'організувались та заснували в себе Український відділ Соц. Парції, котрий мавби бути зорею до просвіченя умів менше свідомих робітників в Міннеаполіс.

По тім говорив еще тов. Вілюсов за російський мові, котрий як і його тов. передбесідник вказав яку ціль має Соц. Пар. та як легко булоб звалити те все що нас гнетє, еслиб ми робітники були з'організовані в Соц. Пар. На закінченє тов.

Федушко припінув зібраним передше згаданий гадань заснована відділу, на що присутні згодились. Але по довшій дискусії постановлено задержатись з тим на північше в той причини, що майже всі бажають вступити в члени відділу є безваната, тому мусят роз'їхатись на фарми і аж по повороті введуть в жите почате діло.

По тім всім відспівано кілька соціалістичних пісень та подякували тов. Ткачукови за його тяжку працю, і прірішили що не відступлять від вказаної їм дороги, російшань одушевлені домів.

П. Ладаненко
секр. віча.

Віче т. Крата в Белю, Альта.

Заходом укр.соц.-дем. відділу в Белю, Альта, відбуло ся в нашій місцевости дня 1-го червня віче, на котрім говорив т. Крат.

Бесідник в своїй більшє як дьогодинній промові виконив зібраним причини нинішнього безробітє і сказав також звідки повстав молох війни, котрий пожермілює людий в теперішній війні. Далше говорив бесідник про те, як почала народжувати ся буржуазія і як повстав капіталістичний лад, в котрім класа внавискувачів в хитрий спосіб ограбовує несьвідому робітничу класу Бесідник напитував англ. робітників за їх шовіністичне поступованє супроти австрійських і німецьких робітників. Українських робітників вивзав, щоби ті, котрі є вже свідомими, старались заплаленім війною англійським шовіністам вказати дорогу соціалізму, котра одна тільки може допровадити робітників всіх націй до одного спільного Інтернаціоналу. Ліше в луді зможе робітництво побороти свого ворога капігала, котрий важеє під своє панованє цілий світ і на услугах котрого стоять платні агенти. Вони настроюють вороже несьвідомих робітників одної нації проти другої, бо коли робітництво провадить боротьбу між собою, то в той сам час не може бороти ся з капіталістами. Злов свідомі робітники бачуть і осудять такий поступок, який поповняли англійські робітники, напоминовані шовінізмом, відганяючи в роботи своїх братів тому, що сі походять в Австрії або Німеччині. Англійські робітники робили майнерську організацію 18-го дистрикту на Crows Nest і мають аще уважати себе цивілізованими, коли в них честь нема, не то цивілізація.

При кінці своєї бесіди представив зібраним т. Крат що багато робітників нищать себе як морально так і матеріально через надмірне уживанє алкоголічних напиктів і вивзав прибутки щоби на 21-го лєчня всі ті, котрі мають принаво голосованя, голосували за закнєнем бар і за заборо-

ною продажи алкоголю. Зібрані нагородили бесідника за його щиро промову гучними оплесками і вдоволені розійшли ся домів.

П. Рошко.

ВИЙШЛА З ДРУКУ

Збірка поезій П. Крата п. з. „За землю і волю“!
Ціна книжки 25п.
Замовленя шліть до:
ROBOTCHUY NAROD
Box 3858 Winnipeg, Man.

Зміна адреси
Отсим повідомляю всіх, що я переніс роботу в 117 McGregor St. на 450 Burrows Ave. і прошу всіх зголошуватись на нову низше подану адресу:
Sam Morochowsky, Plumber - Electrician & Gramophone Repairer
450 BURROWS AVE. WINNIPEG.

ПОШУКУВАНЄ.

Хто знає, де є старокриєвий правник Пинаєвський? Він зобовязав ся залагодити справу, за котру вважав \$10.00. Уже минув рік як я писав до него 5 листів і нема про него жадної чутки. Він перебував в Yorkton, Sask. Буду вдячний тому, хто подасть мені його адресу.

John Kudrynski
P. O. Wasel, Alta.

ПОЗІР! РОДИМЦІ ПОЗІР!

Маю честь повідомити, що я розпочав КРАВЕЦЬКИЙ ВАРСТАТ першої класи. Виробляю убраня мужської і женської. Властитель п. Пахович.
109 SUTHERLAND AVE.
WINNIPEG, MAN.

Русько-німецький шпиталь

Dr. G. Kalichman-a
Спеціальне ліченє хоріб венеричних сифіліс, трипер і дртє; хірургичних, внутрішних, жіночих, очних і ушних.
Найновіше і найпевніше ліченє сифіліс „905“ проф. Ерліха. Ліченє полового бесілля, ліченє електрикою. Ліч-рства авіацією по кольоніях за надісланим вадетку.
OFFICE & HOSPITAL
453 Selkirk Ave. Winnipeg.
Phone: St. John 1772.

До відома усім російським підданім

НОВИЙ ДВОШРУБОВИЙ ПОЧТОВИЙ ПАРОВЕЦЬ „ЦАРИЦЯ“
відплине в Нью-Йорку просто до АРХАНГЕЛЬСКА в суботу 22-го мая 1915 р.
ІЗДА БЕЗ ПЕРЕСІДАНЯ.
Ціна в Нью-Йорку до Архангельска
\$48.00.
Слідуючі парівці в Нью-Йорку: „ЦАРЬ“ — 5-го червня, „ДВИНСК“ — 19 червня.
Парівці Російсько-Американської Лінії є одинокі, що їдуть до АРХАНГЕЛЬСКА цивілічним шляхом. ПОЗА ВОЄННОЮ ЗОНОЮ; ТОЖ ПОДРОЖ ЦІЛКОВИТО БЕЗПЕЧНА.
З РОСІЇ
можуть приїхати усі кобіти, діти і чоловіки, котрі увільнені від війска і мають паспорт.
За інформаціями звертайтесь до наших агентів або до: **A. E. JOHNSON & CO** Gen. Pass Agts. 37 B way, NEW YORK, N. Y.

Якість кави

пізнаєть ся після її смаку, запаху і аромі.

FRANCK-A ЦУКОРІЯ

СЛАВНИЙ ДО КАВИ ДОДАТОК Э

ТАЙНОЮ ТОГО ДОБРОГО

Можете все мати каву доброю, аелікатною і богатою в смак і запах по перемішаню **FRANCK-A ЦУКОРІЯ СЛАВНОГО ДОДАТКУ ДО КАВИ.**

Питайте Вашого гросерника о Franck-a цукорію в квадратних пачках. Кожда пачка має нашу охоронну марку „кавовий млянок“

HEINR. FRANCK SOHNNE & CO.
Amer. filiala фірма Heint. Franck, Soehne Flushing New York.
LUDWIGSBURG Німеччина.